

Els comtes-reis catalans

Guifré I el Pilós

Guifré (o Jofre) I el Pilós, fou el primer Comte independent de Catalunya. Les terres catalanes pertanyien des de l'època de Carlemany a la corona Carolíngia, o sigui, als reis francs, que anomenaven comtes de les nostres terres a nobles de la seva confiança.

Aquests comtes, governaven el territori que se'ls hi havia designat, en nom del Rei.

Carles el Calb, nét de Carlemany i Rei dels francs (corrien els anys 870 - 871), va anomenar Comte de Cerdanya i Urgell a Guifré, fill de Sunifred, el qual havia estat Comte d'Urgell, Cerdanya, Barcelona, Girona i Narbona. Més tard Guifré també obtingué els comtats de Barcelona, Girona i Besalú.

El Pilós emprengué una tasca molt important d'engrandiment dels seus territoris, mitjançant guerres amb els àrabs, que llavors dominaven quasi tota la Península Ibèrica.

Les terres conquerides eren repoblades amb catalans que venien de la Cerdanya, el Rosselló i la Provença.

D'aquesta manera, Guifré I el Pilós reuní sota el seu comandament el nucli principal de les terres que temps a venir havien de formar Catalunya.

Guifré va fer construir moltes esglésies i monestirs. Tres han arribat fins a nosaltres: Sant Joan de les Abadesses, Sant Miquel de Cuxà i Sta. Maria de Ripoll. A Sant Joan, hi posà a la seva filla que en fou la primera Abadessa, i a Sta. Maria de Ripoll, el seu fill monjo.

Als volts de l'any 873, Carles el Calb, Rei dels francs, estava en guerra contra els normands i en veure que les coses li anaven malament, va demanar ajuda als seus comtes, i fou gràcies a la intervenció d'aquests que el Rei Carles va vèncer als normands.

En el que respecte al nostre Comte, també anà a ajudar a Carles el Calb, i en agraïment per aquesta ajuda (segons diu la llegenda) el Rei atorgà a Guifré l'escut de les quatre barres, que amb el temps havia d'esdevenir senyera de Catalunya i de tots els catalans.

Però durant aquesta estada de Guifré el Pilós a França, els àrabs van aprofitar per apoderar-se de les terres que anteriorment el nostre Comte els hi havia conquerit. De manera que quan Guifré va tornar a Catalunya, degué netejar-la altra cop de moros.

Sembla que fou aleshores quan Carles el Calb, no poguent venir a ajudar al nostre Comte doncs prou feina tenia per a refer el seu exèrcit després de les lluites amb els normands, aquest —el Comte— es considerà deslligat del jurament de fidelitat. D'aquesta manera Guifré quedava com amo i senyor dels seus comtats, i pràcticament independent del Rei de França.

Així pogué el Pilós dedicar-se de ple a Catalunya, i al final de la seva vida havia aconseguit donar a la nostra

terra una fesomia conjunta amb personalitat pròpia, una llibertat política i la força necessària per a seguir vers la seva plenitud.

El primer Comte independent de Catalunya, moria d'un cop de llança en una lluita contra els moros de Lleida l'any 897. Fou enterrat al Monestir de Ripoll.

Amb Guifré I el Pilós, s'acaben els comtes depenents del Rei de França, i comencen els comtes hereditaris. El seu fill Sunyer heretà els comtats del pare; ja no els hi donà el Rei francès, ni els hi donaria ja mai més a cap Comte.

Francesc i Joaquim Brustenga Etxauri

Per ilustrar millor el que hem dit abans sobre l'escut de les quatre barres, transcrivim seguidament una poesia d'autor anònim titulada:

L'Escut de Catalunya

En la que Sant Jordi empunya bandera de color blanc, hi ha l'escut de Catalunya amb quatre barres de sang.

D'aquestes barres la història està escrita en lletres d'or, per saber-la de memòria i gravar-la en nostre cor.

Essent Carles rei de França i senyor dels catalans, entraren, folls de venjança, en ses terres els normands.

Per sostenir sa corona, demanava el Rei socors al Comte de Barcelona, el valent Jofre el Pilós.

Al saber la nova, empunya el comte l'arma i l'escut i s'endú tot Catalunya cap a França resolut.

Així que a França arribava amb la flor dels catalans, el Rei Carles reculava atropellat pels normands.

I llençant-s'hi de seguida el brau Jofre amb sos valents, va deturar l'envestida dels normands, forts i potents.

Més quan vençut reculava l'enemic, rostros avall, un llançó al pit se li clava i el fa caure del cavall.

Dintre una tenda els de França ferit al comte han entrat, posant-li al capsal la llança i l'escut al seu costat.

I a l'entrà a dur-li la nova de que els normands han perdut, veu el Rei al Comte jove mirant trist el seu escut.

—Si a vos se us deu la victòria, per què al Rei trist us mostreu? Si voleu honors i glòria, comte Jofre, demaneu.

«Des d'avui, de vostre terra sereu Comte independent; sereu mon company en guerra i en pau l'amic més prudent.»

—Grans mercès, el Rei de França; —li respon Jofre el Pilós— no em reca, no, el cop de llança que dessagna tot mon cos.

«Lo que em reca i cor-me-lliga, és veura llis mon escut, sense cap blasó que diga, els honors que he merescut.»

Llavors, el Rei de seguida s'acosta al llit del valent; xopa els dits en sa ferida, i així li diu dolçament:

—Amb sang del cor a la guerra haveu guanyat el blasó; quan torneu a vostra terra brodeu-lo en vostre pendó.

I passant quatre ditades del brau Jofre en l'escut blanc, hi deixava senyalades les QUATRE BARRES DE SANG.

Aquesta poesia és d'autor anònim i l'hem tret del llibre "EL TROBADOR CATALÀ", d'A. Bori i Fontestà.

ESTACION SERVICIO

Santa Eulalia, s.a.

NUMERO 7423

Carretera de Barcelona

SANTA EULALIA DE RONSANA

Carnisseria Queviures Cansaladeria

Miquel Maspons

Bar (La Sala)

Central Telefónica

SANTA EULALIA DE RONSANA

El Rieral